

Nr 208.

Av herr Nilsson, Alfred, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till remontering vid armén.

Den alltjämt fortgående minskningen av landets hästbestånd har under senare år vid flera tillfällen varit föremål för uppmärksamhet från såväl myndigheters som näringssammanslutningars sida. Enligt en nyligen vidtagen undersökning av 1951 års hästavelsutredning har landets framtida behov av arbetshästar beräknats till omkring 300 000. Allvarlig risk förefinnes emellertid, att hästbeståndet inom kort kommer att avsevärt understiga det sålunda erforderliga antalet. De nuvarande unghästårgångarna kunna icke rekrytera mer än halva detta antal, och den följårgång, som beräknas komma till våren, har beräknats i bästa fall svara mot en häststock på 130 000 hästar eller sålunda endast omkring 40 procent av 1956 års rekryteringsbehov.

Inför det katastrofläge, som sålunda hotar hästaveln, är det ofrånkomligt, att effektiva åtgärder vidtagas för att tillgodose arméns och näringslivets behov av hästar ävensom att tillse, att hästmaterialet i kvalitativt hänseende blir det bästa möjliga. Nödvändigheten härav blir särskilt framträdande med hänsyn till den risk som förefinnes, att importen av motorbränsle vid handelsavspärrning eller krig försvåras eller omöjliggöres. Behovet av effektiva åtgärder till förhindrande av den alltför starka minskningen av landets hästbestånd har i skilda sammanhang framhållits av militära och civila myndigheter liksom även av sammanslutningar på jordbrukets område. Även riksdagen har visat intresse för den inhemska hästavelns vidmakthållande och för bevarandet av ett för arméns och näringslivets behov erforderligt hästbestånd. Senast har 1952 års riksdag i enlighet med vad jordbruksutskottet föreslagit i sitt utlåtande nr 34 fattat beslut om vissa åtgärder till hästavelns främjande och därvid, bl. a., bemyndigat Kungl. Maj:t att ur statens hästavelsfond disponera erforderliga medel för utdelande av uppfödning- och bevaringspremier till varmblodiga hästar samt hos Kungl. Maj:t anhållit om utredning av möjligheterna för export av hästar samt vidtaga de åtgärder, vartill förhållandena i detta avseende kunde föranleda.

Enligt vad statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet framhållit kommer förslag till ytterligare åtgärder för hästavelns främjande att föreläggas 1953 års riksdag på grundval av vad 1951 års hästavelsutredning föreslagit. Denna utredning tillsattes med anledning av 1951 års riksdags skrivelse nr 328, vari riksdagen med anledning av väckta motioner anhöll, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning rörande de åtgärder, som borde vidtagas för att åstadkomma en hästavel motsvarande landets behov,

samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kunde för-
anleda.

De förslag, som denna utredning nu framlagt, äro väl motiverade och
komma, om de kompletteras i enlighet med de yttranden, som avgivits i
ärendet, att i sin mån medverka till det av riksdagen åsyftade målet att
trygga landets behov av arbetshästar.

Föreningarna för ardenneraveln, den nordsvenska och den varmblodiga
hästaveln ha framhållit, att den springande punkten i hela hästavelspro-
blemet låge i den bristande lönsamheten och att någon påtaglig uppryckning
av hästaveln icke är att påräkna så länge denna avel icke kan göras så lön-
sam, att åtminstone uppfödningsskostnaderna bli täckta. Även flera hus-
hållningssällskap hava framhållit angelägenheten av att priset på hästar,
som inköpas för arméns behov, motsvarade kostnaderna för deras upp-
födning.

Även ur arméns synpunkt skulle ett högre inköpspris på hästar medföra
påtagliga fördelar. Härigenom skulle urvalet vid hästinköpen bliva större,
varigenom en bättre kvalitet på de inköpta hästarna skulle kunna påräknas,
och detta skulle i fråga om ackordshästarna i sin tur medföra, att lämp-
ligare fodervärdar kunde erhållas. Nuvarande låga priser stimulera icke
ortens uppfödare att till närliggande regemente utbjuda sina hästar.

Enligt den av 1951 års hästavelsutredning verkställda undersökningen
uppgå uppfödningsskostnaderna till omkring 3 000 kronor per häst. Med
hänsyn härtill skulle en avsevärd höjning av arméns inköpspris på hästar
böra vidtagas. Under fjärde huvudtitelns anslag till remontering har emel-
lertid föredragande departementschefen uttalat, att det finge anses befogat
att medelinköpspriset för kallblodiga hästar för budgetåret 1953/54 icke
komme att överstiga de priser, som lades till grund för innevarande års an-
slagsberäkningar. Till följd härav har departementschefen icke heller räk-
nat med någon höjning av inköpspriset för varmblodiga hästar. I enlighet
härmed har han räknat med ett medelinköpspris av 1 700 kronor för kall-
blodiga hästar och 2 000 kronor för varmblodiga.

I anslutning till vad ovan anförts anse vi, att arméns inköpspris på häs-
tar bör höjas så att de motsvara uppfödningsskostnaderna. Vi ha emellertid
i nuvarande läge ansett oss böra stanna vid en höjning av inköpspriset till
2 400 kronor och hemställa därför,

att riksdagen måtte besluta, att arméns medelinköpspris
på hästar icke må understiga 2 400 kronor per häst samt
att härav föranledd höjning av det under riksstatens fjärde
huvudtitel uppförda reservationsanslaget till remontering
måtte vidtagas.

Stockholm den 27 januari 1953.

Alfr. Nilsson,
Steneberg.

Gust. Elofsson
i Vä.

L. Tjällgren.